

[Aksel Larsen.]

folketingsbeslutning om en traktat. Jeg er tilhænger af, at det islandske folk får det, der tilhører det islandske folk, og efter min mening kunne man godt gå videre, end her er foreslået, men jeg skal ikke insistere på det for ikke yderligere at vanskeliggøre sagen, selv om jeg ikke vil lægge skjul på, at min principielle mening er den, at Island burde have, hvad der er skrevet af islændinge i Island. Jeg vil dog om den måde, denne sag er behandlet på, og om forslagene fra regeringen have lov til at sige et par ord.

Jeg forstår meget vel regeringens bevægelse til at forbehandle denne sag, som den er blevet forbehandlet. Vi har fra tidligere tider eksempler på, at hvis man har forsøgt at gå en anden vej, hvis man på regeringens initiativ har forsøgt at få en fortrolig forhandling med ledende folk fra folketingets partier, således at når sagen kom til officiel behandling, var den reelt afgjort og man ingen småtskårne kævlerier fik, så har man oplevet, at aldrig så snart var sådanne fortrolige forhandlinger indledt, før det på grund af enten dette hus' utæthed eller visse personers utæthed sivede ud til pressen, og så begyndte den voldsomste pressekampagne for og imod overlevering af håndskrifterne til Island, navnlig imod overlevering af håndskrifterne til Island, og så gik sagen i hårdknude.

På den anden side anser jeg det dog ikke for heldigt, at regeringen har forbehandlet sagen, som den har gjort her — som om det var et hvilket som helst andet, delvis rutinemæssigt fremsat lovforslag, det være sig om vandløbsregulering, naturfredning, byggelovgivning eller oksebrenselarvens udryddelse — at regeringen forbereder den mest muligt i stilfærdighed, det er måske for meget at sige i hemmelighed, derpå bliver de forslag, vi nu behandler, lagt på folketingets bord, og så kan partierne tage stilling. Derved får vi efter vor opfattelse i folketinget en sandsynligvis uønskelig drøftelse, som ikke kommer til at gavne sagen og meget vel er i stand til at efterlade ar herhjemme som i Island.

Jeg kunne have ønsket, at man havde fået det forberedt på en anden måde. Jeg vil tro, at efterhånden må der være gået så lang tid, at man i alle partier vil være nået

til den indsigt, at nu må vi have dette spørgsmål bragt ud af verden, og nu vil vi gøre, hvad ret og billighed er. Selvom jeg forstår de betænkeligheder, regeringen på baggrund af tidligere erfaringer har næret, ville jeg derfor ønske, at regeringen i forvejen havde søgt en forhandling med partierne i folketinget om sagen.

Dernæst ville jeg også ønske, at denne sag kunne være blevet behandlet uden officielle forhandlinger med den islandske regering og uden udformning og afsluttelse af en formelig traktat. Jeg synes, den skulle behandles sådan, at vi sagde, at disse håndskrifter nu engang juridisk er Danmarks eller dansk eje, hvormed følger, at vi også må have ret til at bortgive vor ejendom, og at vi derpå uden officielle traktater gav Island, hvad vi ville give Island. Som det er nu, får man indtryk af — ja, jeg beder undskyldte, at jeg bruger dette ord, jeg burde vel ikke bruge det, men det er jo ofte sådan, at man på grund af sprogets fattigdom eller sin egen manglende evne til at finde det rette ord i det givne øjeblik bruger ord, der ikke skulle bruges — at det i nogen grad er en handel: hvis vi giver jer det og det, må vi så beholde det og det, og hvis I vil have noget af det, vi havde tænkt os at beholde, hvad kan vi så få lov at beholde af det, vi havde tænkt at give jer? Jeg synes ikke, det dér er så helt tiltalende. Jeg kan ikke se, at man behøver at nære betænkeligheder med hensyn til f. eks. Flatbøgen. Under alle omstændigheder er det noget, der er skrevet af islændinge i Island, og derfor synes jeg, den hører hjemme i Island, og jeg kan ikke tro, at Norge vil stille krav om at få Flatbøgen. Skulle det være, må Norge naturligvis stille dette krav over for Island, men for mig at se har Island ret til Flatbøgen som til så mange andre håndskrifter.

Jeg kunne godt ved denne lejlighed komme med en del detailbemærkninger om enkeltheder i lovforslaget og traktaten. Men det forekommer mig, at det er bedre at lade det ligge til efter udvalgsbehandlingen, idet jeg går ud fra, at vi skal have en udvalgsbehandling; det er nødvendiggjort, også fordi vi har fået lovforslaget og forslaget til folketingsbeslutning om traktaten forelagt på den måde og under de omstændigheder, som sket er. Så må folketinget